

Ruokapoliittinen ohjelma

Kaupunginhallituksen teknisten tukipalvelujen jaosto 01.06.2022 § 60

Valmistelija

Kiinteistöpäällikkö Seppo Pihl, puh. 0400 451 424
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Ruokapoliittinen ohjelma on ohjeistus tehdä ruokavalintoja vastuullisesti kaupungin palveluissa asukkaiden ja kaupungin hyvinvoinnin edistämiseksi.

Ruokaohjelma antaa kokonaiskuvan ruuasta ja siis eväitä kunnan strategiaankin. Lisäksi ohjelmalla voidaan vaikuttaa kuntalaisten, yritysten, tuottajien, yhdistysten ym. toimintaan Paraisten ruokahyvinvointia ja erityisesti vielä ruuan laatua koskevassa tutkimuksessa esiin nousevia asioita lisäävästi.

Ruoka on osa kuntalaisten ja asiakkaiden hyvinvointia ja terveyttä. Kunnassa ruokaa voidaan tarkastella strategisten tavoitteiden avulla. Silloin nähdään ruuan ja elintarvikkeiden laajempi merkitys. Nykyistä toimintaa voidaan edelleen kehittää tai suunnata ruokapoliittisen ohjelman tarkentamisen avulla.

Hyvinvointialue tulee muuttamaan tilannetta merkittävästi, kun sosiaali- ja terveyspuoli siirtyy hyvinvointialueelle. Paraisten vastuu ja myös valitettavasti vaikutusmahdollisuus ruokahuollosta pienenevät merkittävästi. Aluevaltuutettujen merkitys vaikuttamisen mahdollisuutena on merkittävä ja luo mahdollisuuden edistää keskusteluja kaupungin omaleimaisuudesta tässä ohjelmassa tuotujen asioiden avulla.

Parainen on linjannut ruokapalveluiden ulkoistuksessa ja sopimuksessa asioita, joista nyt Kaarea ruokapalvelutuottajana vastaa esim. ruuan laatu, ravitsevuus, energiamäärät, ruokalistasuunnittelu, kasvisten käytön lisäämisestä ja ruuan vastaavuus ruokailijoiden toiveisiin, joka vaikuttaa hävikkiin. Näin ollen näitä asioita määritellään ruokapalvelusopimuksessa ja tarkennuksia ja muutoksia niihin voidaan tehdä seuraavan sopimuksen/kilpailutuksen yhteydessä.

Uusi sopimus saattaa olla haasteellinen, kun tällä hetkellä näyttää olevan hintojen nousu sodan ja energiahintojen sekä viljatuotteiden saatavuuden vuoksi ongelmallista.

Seuraavan sopimuksen/kilpailutuksen yhteydessä on mahdollisuus lisätä vastuullisuutta, kotimaisuutta, vegetaarisuutta, eettisyyttä, eläinten hyvinvointia ja muita elämän laatuun vaikuttavia tekijöitä hankintakriteereihin, kun ne oikealla tavalla kirjataan. Ohjeet löytyvät valtioneuvoston julkaisusta Kansallinen julkisten hankintojen strategia 2020.

Valmiussuunnitelma huoltovarmuudesta koulu- ja päiväkotiruokailussa voidaan tehdä toimijan kanssa etukäteen.

Yhteenvetona todetaan toiminnan tarpeiden vaihtelevan eri toimijoille: opetusta, neuvontaa ja yritysneuvontaa.

Oheismateriaali

Ruokapoliittinen ohjelma

Esittelijä Tekninen päällikkö Jonas Nylund, puh. 050 428 3774
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Päätösehdotus Jaosto keskustelee ja merkitsee tiedoksi ruokapoliittisen ohjelman.

Päätös Keskustelun kuluessa esittelijä ehdotti päätösehdotukseen seuraavaa lisäystä:
Jaosto keskustelee ja merkitsee tiedoksi ruokapoliittisen ohjelman ja pyytää siitä lausunnot sosiaali- ja terveyslautakunnalta sekä sivistyslautakunnalta.

Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu Opetuspäällikkö UL, opetuspäällikkö KS, sosiaali- ja terveystoimittaja ML,
sivistyslautakunta, sosiaali- ja terveyslautakunta

Kaupunginhallituksen teknisten tukipalvelujen jaosto 24.11.2022 § 102
862/00.01.03/2022

Valmistelija Kiinteistöpäällikkö Seppo Pihl, puh. 0400 451 424
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Teknisten tukipalvelujen jaosto on merkinnyt tiedoksi ruokapoliittisen ohjelman ja pyytäneet lausunnot sosiaali- ja terveyslautakunnalta sekä sivistyslautakunnalta.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunnossa huomioidaan hyvinvointialueen vaikutus, jolloin uusi organisaatio tekee omat tavoitteensa ruokapoliittiselle ohjelmalle. Paraisten kaupungin ruokapoliittinen ohjelma vaikuttaa kuitenkin jatkossakin Paraisilla yhdessä hyvinvointialueen päivitysten kanssa. Paraisten ikääntyneelle väestölle kaivataan erityisen tärkeitä toimenpiteitä, jotka ovat linjassa vanhuspoliittisen ohjelman kanssa. Asumisyksiköissä ja osastoilla pitkään olevat asiakkaat ovat riippuvaisia tarjottavasta ruuasta, jolloin sen ravitsevuus, riittävyys ja maittavuus korostuu. Ruoka on vanhuksille aktivoiva ja virikkeitä antava elementti ja siksi mahdollisuus esittää omia toiveita ruuasta pitää varmistaa. Ruuan merkitystä terveydelle ja hyvinvoinnille korostetaan.

Sivistyslautakunta korostaa ruuan laatua, tuntemusta, vastuullisuutta, osallistumista ja tapaa puhua ruuasta. Tärkeää on lisäksi ruokailuun varattu aika, lähiruoka ja ruuan ravintorikkaus.

Yhteenvedon lausunnoista voidaan todeta laadun korostuvan eri muodoissa. Riittävä ravintosisältö ja ruuan muut merkitykset elämän aktiviteettina tai osallistavana tekijänä ovat tärkeitä molempien lautakuntien asiakaskohderyhmille. Näillä ryhmillä on myös eroja. Vanhuksille ruokailu on paitsi ravintoa myös päivän tapahtuma, johon voi osallistua. Kouluissa ja päiväkodeissa ruokailu puolestaan on ravinnonsaannin lisäksi tärkeä oppimistapahtuma, jossa käytöstävät, ruokakulttuuri, ruokailu sosiaalisena tapahtumana ja ruuan arvostus kehittyvät.

Ruokapoliittiseen ohjelmaan on täydennetty lausunnoissa painotettuja asioita ja ominaisuuksia painopisteinä ravitsevuus, riittävyys ja maittavuus. Vaihtelu ja toiveiden huomiointi on priorisoitu. Ruokailutapahtuman painottaminen eri muodoissa on myös huomioitu.

Liite Ruokapoliittinen ohjelma

Esittelijä Tekninen päällikkö Jonas Nylund, puh. 050 428 3774
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Päätösehdotus Jaosto hyväksyy ruokapoliittisen ohjelman.

Päätös Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu Opetuspäällikkö UL, opetuspäällikkö KS, sosiaali- ja terveystoiminnan johtaja, tekninen päällikkö, kiinteistöjohtaja